

1830

ONS JUBELJAAR

1930

Een Eeuw geleden werd de Laterdaagsche Kerk gesticht

15 MEI 1930

No. 10

35e JAARGANG

DE STER

HALF-MAANDELIJKSCH TIJDSCHRIFT
VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

— OPGERICHT IN 1896 —

Ziet onder de Volkeren, en aanschouwt, en verwonderd u, verwondert u!
want ik werk een werk in ulieder dagen. hetwelk gij niet gelooven zult,
als het u verteld zal worden. Habakuk 1 : 5.

DE MORMONEN.

Door M. Reepmaker in „Vragen van den Dag”. *)

(Met vriendelijke toestemming der Redactie van „Vragen van den Dag”, Maandschrift voor Nederland en Koloniën, kunnen wij onzen lezers hierbij een onbevooroordeelde verhandeling van niet-Mormoonsche hand over bovenstaand onderwerp aanbieden. Hier en daar zijn, begrijpelijkerwijs, kleine onjuistheden ingeslopen — bijv. 400 v. Chr. moet zijn 400 n a Chr. — maar die merkt het meerendeel onzer lezers zelf wel en ze geven niet te veel stoornis. Hierbij onzen grooten dank aan genoemde Redactie voor hare welwillendheid. Redactie De Ster.)

Het is geen gemakkelijke taak over dit onderwerp te schrijven, omdat er tegen de Mormonen zooveel vooroordeel bestaat. Wanneer men iemand vraagt, of hij weet wat de Mormonen zijn, in negen van de tien gevallen hoort men: „Ja, dat zijn immers die menschen, die meer dan één vrouw hebben?” Alsof men een kerkgenootschap zou oprichten om polygamie te kunnen plegen! Wat heeft de kerk daarmede te maken?

Toen ik mij in Amerika gevestigd had, nam ik mij voor een onderzoek naar de Mormonen in te stellen en ik ben tot de ontdekking gekomen dat de Mormonen evenveel recht hebben tot

*) September aflevering, 1922.

de ernstige kerkgenootschappen gerekend te worden als de vele andere, hetgeen al dadelijk blijkt uit het feit dat er thans ongeveer 500.000 Mormonen bestaan en dat hun aantal gestadig toeneemt. Wanneer een kerkgenootschap blijkt levensvatbaar te zijn, dan kan men wel aannemen dat er iets goeds in te vinden is.

Hoe oppervlakkig zelfs ernstige mannen over de Mormonen oordeelen, blijkt wel uit de artikelen in het Grand Dictionnaire Universel van P. Larousse, welks oordeel over dit onderwerp kant noch wal raakt. Hoe krijgt men zooveel oppervlakkigheden en onjuistheden bijeen? De magere litteratuur, waaruit de opstellers geput hebben, bevat geen enkel Amerikaansch werk door een Mormoon geschreven! De Nouveau Larousse Illustré, die van veel jongeren datum is dan zijn grootere broeder, schat het aantal Mormonen op 300.000 en voorspelt den spoedigen ondergang van het kerkgenootschap.

De Encyclopaedia Britannica is veel degelijker in haar artikel over de Mormonen, maar toch is overal een vooropgezette meening te bespeuren, die maar oppervlakkig door bewijzen gestaafd wordt.

De secte der Mormonen is in Amerika weinig populair. Men spreekt zelden een niet-Mormoon, die op de hoogte is van wat de Mormonen willen, en ik houd mij overtuigd dat, wanneer het woord polygamie niet aan het Mormonisme verbonden was, het kerkgenootschap veel meer vrienden zou hebben dan het nu heeft.

De Mormonen, met wie ik in aanraking kwam, waren ernstige, waardige menschen en de godsdienstige plechtigheden staan geenszins achter bij die, welke men in andere kerkgenootschappen in Amerika viert.

Laat mij eerst in het kort het omstandig verhaal mededeelen, waaruit het Mormonisme ontstaan is. De stichter heette Joseph Smith, geboren den 23sten December 1805 te Sharon, Windsor County, in den staat Vermont. Toen hij ongeveer tien jaar was, vestigden zijn ouders zich te Palmyra in Ontario County (nu Wayne) in den staat New-York en vier jaar later te Manchester in dezelfde provincie. Hij had acht broeders en zusters, waarvan alleen Hyrum bekend werd.

De jonge Joseph was een godsdienstig kind, dat veel in den Bijbel las. Hij las in Jacobus 1 : 5 om, indien iemand wijsheid ontbreekt, er God om te vragen. Daartoe ging hij naar het woud in de lente van 1820, knielde neder en sprak zijn wensch uit tot God. Nauwelijks had hij dit gedaan, of hij werd door dikke duisternis omringd en eenige oogenblikken later zag hij boven zijn hoofd een kolom van licht. Twee personen van een hemelsch uiterlijk, staande in de lucht, verschenen voor den verbijsterden knaap. Een dezer personen zeide, op den anderen wijzend: „Deze is mijn beminde zoon, luister naar hem”. Op Joseph's vraag welk kerkgenootschap het best was, werd hem gezegd dat alle kerken slecht waren. Den 21sten September 1823, terwijl Joseph des nachts

in gebed verzonken was, zag hij het licht in zijn kamer verschijnen, dat zoo fel werd dat het den luister van het daglicht overtrof en een schitterend persoon vertoonde zich plotseling vóór zijn bed, staande in de lucht. Deze noemde zich een boodschapper van God, Moroni genaamd. Er bestond, zeide hij, een boek op gouden platen gegrift, de geschiedenis bevattend van de vroegere bewoners van het Amerikaansche werelddeel. Het bevatte de volheid van het eeuwige evangelie, door den Heiland aan de vroegere bewoners van Amerika gegeven. Ook bestonden er twee in zilver gevatte steenen, bevestigd aan een borstplaat: het Urim en het Thummim (zie Exodus 28 : 30). Wie deze kleinodiën bezat werd een ziener en God had ze thans bestemd om behulpzaam te zijn bij de vertaling van het boek. Moroni wees den knaap in een vizioen de plaats waar het heiligdom verborgen was, waarop hij verdween. Spoedig daarop verscheen Moroni weder en gaf dezelfde boodschap en daarop ten derden male. Toen kraaide de haan en de nacht was om. Denzelfden dag verscheen Moroni weder en beval den knaap het gebeurde aan zijn vader te verhalen, die het geval ernstig opnam.

Smith begaf zich naar de plaats waar het heiligdom verborgen was, een grooten heuvel nabij Manchester bovengenoemd. Hij vond er de platen en kleinodiën in een steenen kist. Joseph wilde ze medenemen, maar Moroni zeide dat dit eerst vier jaren later zou mogen geschieden, doch telken jare zou de knaap op denzelfden datum ter plaatse moeten verschijnen. Elk jaar was Moroni daar aanwezig. Den 22sten September 1827 werden de platen den jongen man ter hand gesteld, terwijl Moroni hem aansprakelijk stelde voor de trouwe bewaring daarvan. Den 2den Mei 1838 werden ze weder opgeëischt en sinds dien dag zijn ze onder Moroni's berusting.

Smith zette zich vóór dien tijd aan het werk om den inhoud der platen — in egyptisch, chaldeesch, assyrisch en arabisch schrift opgesteld — te copieeren en met behulp van het Urim en het Thummim te vertalen. Een deel der copiëen werd ter beoordeeling voorgelegd aan oudheidkundigen, die verklaarden dat de vertaling correct was.

In Mei 1829 was Smith met een vriend, Oliver Cowdery, bidende in het woud, toen er weder een hemelsche zending verscheen, die zeide: „U, mijn mede-dienaren, verleen ik, in naam van den Messias, het priesterschap van Aäron, hetwelk de sleutels heeft van de bediening (ministering) der engelen, en van het evangelie, en van den doop bij onderdompeling voor de vergeving van zonden; en dit zal nimmer meer van de aarde worden weggenomen, totdat de zoons van Levi in rechtvaardigheid weder een offer brengen aan den Heer”.

Den vrienden werd geboden elkander te doopen. De zending zeide Johannes de Dooper te zijn, en dat hij handelde op bevel van Petrus, Jacobus en Johannes, die de sleutels bewaarden van

het priesterschap van Melchizedek, welk priesterschap de vrienden ook zouden ontvangen. Zoodra zij uit het water oprezen, ontvingen beiden den Heiligen Geest en werden profeten.

Dit is het verhaal, dat eenige overeenkomst vertoont met dat van Jeanne d'Arc.

Den 6den April 1830 werd de „Church of Jesus Christ of Latter Day Saints” (Kerk van Jezus Christus der Heiligen der Laatste Dagen) georganiseerd te Fayette, Provincie Seneca, van den staat New-York.

In 1836 werden Joseph Smith en Cowdery bezocht door den Verlosser, door Moses en Elia.

De kerk en haar stichters werden hevig vervolgd. Joseph Smith en velen der Oudsten werden in de gevangenis geworpen, de eerste wel 50 maal en 49 maal werd hij vrijgesproken. Den 27sten Juni 1844 werden, in de gevangenis van Carthago, terwijl zij stonden onder de plechtige belofte van den gouverneur van den Staat, Joseph Smith en zijn broeder Hyrum, de Patriarch der kerk, vermoord door 150 à 200 menschen, die zwart geverfd, de gevangenis binnendrongen. Hyrum werd eerst doodgeschoten, Joseph trachtte nog uit het raam te springen, maar werd gedurende deze poging gedood. Hyrum was 44 jaar oud, Joseph 38. De derde druk van Winkler Prins' geïllustreerde Encyclopaedie zegt vergoelijkend dat Joseph Smith „sneuvelde”. De Mormonen worden in dat artikel onverdraagzaam genoemd. De Amerikanen waren en zijn echter veeleer onverdraagzaam jegens de Mormonen.

Den 24sten Juli 1847 kwamen de pioniers der kerk, aangevoerd door Brigham Young, in het dal van het Grootte Zoutmeer.

De kerk had, jaren lang, veel vervolging te verduren, maar zij is nu in meer dan 500 steden gevestigd, waar tabernakels en kerken gebouwd zijn. Er zijn zes Presidenten der kerk geweest: Joseph Smith, de stichter, Brigham Young, John Taylor, Wilford Woodruff, Lorenzo Snow en Joseph F. Smith. Thans is de President, leider der kerk, Heber J. Grant, dien ik ontmoet heb. Hij was gedurende 36 jaren lid van het Quorum der Apostelen, later Hoofd-Apostel, weder later Profeet, Ziener en Openbaarder (revelator). Hij is een lange, magere man met grijs haar en wit baardje; de neus is sterk gebogen. Hij draagt een bril, zooals bijna alle Amerikanen. Uit zijn geheelen persoon spreekt waardigheid en enthousiasme voor het groote werk, dat hij leidt. Zijn oogen staan wel eens weemoedig, vermoeid, wanneer hij denkt aan de vele moeilijkheden, die hij gedurende zijn lang leven heeft moeten overwinnen.

„De kerk van Jezus Christus der Heiligen van de laatste Dagen” berust op den Bijbel en als supplement op het Boek van Mormon, een machtig werk, waarvan ik thans een korte analyse geven zal.

Het boek van Mormon is hoofdzakelijk in egyptische karakters

geschreven, waarvan ik een deel zag, door Joseph Smith gecopiëerd. Het boek, zooals het voor mij ligt, is de vertaling van een verhaal op gouden platen gegraveerd, welk verhaal een verkorting en omwerking is van een uitgebreide geschiedenis van oude geciviliseerde volken van Amerika, voornaamlijk van de „Nephiten”, zooals het boek ze noemt. Mormon heeft de verkorting gemaakt. Hij was een Nephitische profeet, geboren drie eeuwen vóór Christus en door zijn vijanden verslagen. Moroni, zijn zoon, die de platen verborg en ze later aan Joseph Smith overleverde, maakte het laatste deel der verkorting. Zal eenmaal het geheele werk tevoorschijn komen en waarom werd alleen een deel van het verhaal geopenbaard?, is men geneigd te vragen.

Het boek bevat de geschiedenis van de Nephiten en Jarediten. De eerste personen, die het volk der Nephiten zouden vormen, verlieten Jeruzalem 600 jaren v. Chr., geleid door Lehi, een joodschen profeet van den stam Manasse. Hij was vergezeld van zijn vrouw Sarah en hun zoons Laman, Lemuel, Sam en Nephi. De colonie bevatte ook Zoram en Ismael, de laatsten van den stam Ephraïm. Zij reisden naar de Roode Zee, doorkruisten het arabisch schiereiland en bouwden een schip aan de kusten der Arabische Zee, staken de Indische en Stille Oceanen over en landden in 590 v. Chr. op de plaats waar Valparaiso zich thans bevindt.

Na Lehi's dood werd Nephi de leider van een deel der Nephiten, een ander deel koos Laman, Lehi's oudsten zoon, en spoedig stonden beide groepen vijandig tegenover elkander. De Nephiten trokken naar het Noordelijk deel van Zuid-Amerika, volgden de landengte en bereikten Noord-Amerika. De Lamaniten vielen onder „den vloek der duisternis, werden donker van huid en duister van geest”, verbasterden en werden de Amerikaansche Indianen.

De Indianen, die ik in Amerika zag, hebben een sterk semitisch type.

De laatste strijd werd door de Nephiten en de Lamaniten gestreden, nabij den heuvel Cumorah, Provincie Ontario, in den staat New-York, in 400 v. Chr., waarbij de Nephiten werden verdelgd. Moroni was de eenige Nephiet die overbleef en hij schreef het laatste deel van het Boek van Mormon, dat hij met de andere platen in genoemden heuvel verborg en toen stierf.

Het tweede volk, dat het Boek van Mormon beschrijft, wordt de Jaraditen genoemd. Aangevoerd door Jared, vertrokken zij uit Azië, nadat de toren van Babel getuige was geweest van de spraakverwarring. Hun geschiedenis werd door Ether, hun laatste profeet, op 24 gouden platen geschreven, welke hij verborg. Later werden zij, in 123 v. Chr., tijdens een expeditie door koning Limhi uitgezonden, gevonden. Moroni verkortte het verhaal en voegde het bij het Boek van Mormon, waar het het Boek van Ether genoemd wordt.

De Jarediten bouwden kleine schepen, „donker van binnen, ver-

licht door lichtgevende steenen". Na een vaart van 344 dagen, landde de kolonie aan de westkust van Noord-Amerika, waarschijnlijk tusschen de Golf van Californië en de landengte van Panama.

Hier werd het volk een bloeiende natie, maar ook deze verdeelde zich in verscheidene stammen, die elkander bevochten, totdat allen verdelgd waren. Deze verwoesting had ook plaats nabij den heuvel Cumorah, ongeveer (naar men meent) terzelfder tijd toen Lehi in Zuid-Amerika landde, in 590 v. Chr. Alleen koning Coriantum overleefde den ondergang van zijn volk.

De derde kolonie was die van Mulek, zoon van Zedekia, koning van Juda. Zij landde in Noord-Amerika. De Nephiten ontdekten ze. Zij voegden zich bij dezen en veel meer wordt er niet van hen gezegd. De Nephiten noemden Noord-Amerika het land van Mulek.

De geschiedenis van het Boek van Mormon omvat ongeveer duizend jaren, gerekend van 600 v. Chr. Het werk is verdeeld in 15 boeken. Van deze zijn de eerste zes (de twee boeken van Nephi, die van Jacob, Enos, Jarom en Omni) genomen van de kleine platen van Nephi. De boeken Mosia, Alma, Helaman, de derde en vierde boeken van Nephi en de zeven eerste hoofdstukken van het eigenlijke boek van Mormon, zijn de vertaling van Mormon's verkorting der groote platen van Nephi. Tusschen de boeken van Omni en Mosia „staan de Woorden van Mormon". Zij zijn een verklaring der vorige boeken en een aankondiging der volgende. De Hoofdstukken acht en negen van het eigenlijke boek van Mormon en die van Ether en Moroni bevatten de taal van Moroni, zoon van Mormon. Het boek van Moroni is heel merkwaardig, omdat het de ceremoniën van de priesterwijding, van den doop, van de sacramenten en nog andere bevat.

Zeer merkwaardig is ook in het derde boek van Nephi de verschijning van Christus in Amerika na zijn dood, voor Nephi en de Nephiten. Eerst hoorden zij tot driemaal toe een stem (komend van den hemel: „geen harde stem, noch een luide stem, doch, hoewel het een kleine stem was, werd zij door allen gehoord". De stem zeide: „Ziet mijn beminden zoon, in denwelke ik mijn naam verheerlijkt hebt, hoort hem."

Toen zagen zij een man uit den hemel komen, in het wit gekleed, en zij dachten dat het een engel was, doch hij zeide: „Ziet, ik ben Jezus Christus, wiens komst de profeten hebben voorspeld, en ziet ik ben het licht en het leven der wereld en ik heb gedronken uit den bitteren beker, dien de Vader mij gegeven heeft, en ik heb den Vader verheerlijkt, door de zonden op mij te nemen der wereld, waarin ik geleden heb den wil van den Vader in alle dingen van het begin af." En der menigte werd toegestaan haar handen te leggen op de vijf wonden van zijn lichaam, den eenen persoon na den anderen, totdat allen dit voorrecht hadden genoten. Nephi

kust de voeten van den Heer en ontvangt met elf anderen de bevoegdheid om door onderdompeling te doopen.

Dan spreekt Jezus een rede, veel overeenkomst vertoonend met de bergrede in het evangelie van Mattheus, ook beginnend met de zaligsprekingen. Het gebed is er eveneens in opgenomen, eenigszins verkort: twee zinnnetjes zijn cruit gelaten, n.l. „Uw koninkrijk kome” en „geef ons heden ons dagelijksch brood”. Hij geneest zieken: „Brengt de zieken tot mij want ik zie uw verlangen dat ik u toone wat ik uwen broederen te Jeruzalem gedaan heb”.¹⁾ Hij verzamelt de kinderen en de hemelen werden geopend en engelen daalden neder, „als het ware in het midden van vuur”, en zij maakten een kring rondom de kinderen, welke ook door vuur omringd werden.

Hierop werd door Jezus het „sacrament van brood en wijn” onder de Nephiten ingesteld en gaf hij aan elk van zijn discipelen den Heiligen Geest, waarop hij door een wolk onzichtbaar werd gemaakt en ten hemel opsteeg.

Merkwaardig is ook de „Doctrine and Covenants”, een boek, dat de openbaringen bevat, door de Hoogste Macht aan Joseph Smith, den Profeet, en aan anderen gegeven. Het is met veel zorg uitgegeven en bevat tallooze verwijzingen en een met veel zorg bewerkt alphabetisch register. In April 1830 werd aan Smith bevolen de kerk te organiseeren, waarvoor een bepaalde datum werd aangegeven. Smith werd aangesteld tot Apostel van Jezus Christus. Hij zou de eerste ouderling der kerk zijn, Oliver Cowdery de tweede. Het Boek van Mormon wordt aldaar genoemd: „De geschiedenis van het gevallen volk”.

In hetzelfde jaar werd aan Joseph Smith verkondigd dat Moroni door God tot hem gezonden was.

In 1832 wordt aan Smith en Sidney Rigdon te Hiram verkondigd dat het vizioen dat Smith in het woud zag, werkelijkheid was geweest.

Den 26sten April 1838 werd, in een openbaring aan Joseph Smith, de naam der kerk: „Kerk van Jezus Christus der Heiligen van de laatste dagen” vastgesteld.

Het boek bevat 136 secties, zijnde hoofdzakelijk openbaringen aan Joseph Smith en anderen gedaan, enkele brieven en instructies, een geloofsbelijdenis, een verhaal van J. S.'s marteldood en een openbaring van den 14den Januari 1847 aan President Brigham Young, waarin de overplaatsing van de kerk naar het Westen bevolen werd.

Het groote bezwaar tegen de Mormonen was en is nog altijd de polygamie: het recht van den man om meer dan één vrouw te hebben.

(Wordt vervolgd.)

1) Ik vraag mij af hoê de Nephiten dit hebben kunnen weten.

UW ZENDING.

(Vrij naar het Engelsch van Ellen H. Gates.)

Kunt ge niet de zee bevaren
 Met de vlugste, rankste vloot,
 Dobbrend op de hoogste baren,
 Lachend om gevaar en nood,
 Dan kunt g' onder 't zeevolk toeven,
 Dat voor anker ligt aan 't strand,
 Licht dat zij uw hulp behoeven,
 Steekt hun vaartuig straks van land.

Laat ge, wegens lichaamszwakte,
 't Bergbeklimmen ongedaan,
 Blijf dan, sta dan op de vlakke,
 Waar de scharen langs U gaan.
 Laat hen in 't voorbijgaan hooren
 Uw opwekkend, blij gezang,
 Gaat des zangers naam verloren,
 't Vroolijk lied onthoudt men lang.

Mocht U geld en goed ontbreken,
 Zoodat gij onmachtig zijt,
 Offerhanden uit te steken
 Waar de stem der nooddruft krijt,
 Dan kunt g' een vertrooster zijn nog.
 Die met zondaars weent en bidt,
 Kunt g' een waar discipel zijn toch,
 Die aan 's Heilands voeten zit.

Breekt g' als strijder gaarne een lansje,
 Wijl ge dapper zijt en koen,
 Maar krijgt niet het minste kansje
 Om een heldendaad te doen,
 Wees dan één dier brave zielen,
 Die men straks op 't slagveld ziet,
 Die een graf geeft aan wie vielen,
 Die gewonden hulpe biedt.

Daarom handen uit de mouwen,
 Niet op grooter taak gewacht;
 Door Fortuintje, een luie vrouwe,
 Wordt U geen bezoek gebracht.
 Zwoeg op 't rijke veld der menschen,
 Toon U moedig, toon U sterk;
 Als g' een arbeidsveld mocht wenschen,
 Allerwegen is er werk.

DE STER NEDERLANDSCH ORGAAN VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

Redactie: FRANK I. KOOYMAN - Assistent: WARREN H. PERRY

„EEN KLEINE RECTIFICATIE.”

Onze jubelnummers hebben ons belet eerder melding te maken van een anti-Mormoonsch artikel in het Amsterdammer Kerkbeurtenblad van 8 Maart 1930, van de hand van Ds H. Bakker. „Mormonen en de Veelwijverij” noemt hij het. Daarop werd onzerzijds geantwoord, maar, zooals dat gebruikelijk is, het antwoord werd niet opgenomen. In genoemd Kerkbeurtenblad schrijft Ds. Bakker d.d. 5 April j.l.: „Wat mij betreft, kon het stuk, dat in zeer gematigde bewoordingen is vervat, een plaats vinden; maar de Redactie maakt daartegen bezwaar”. En dan zegt de dominee dat hij dat kan begrijpen, want — ons briefhoofd geeft aanstoot! Daarop staat n.l. met groote letters „De Nederlandsche Zending” en daaronder in kleiner schrift: „Kerk van Jezus Christus van de heiligen der laatste dagen”. En dat mag niet! „Zóó wordt der goegemeente zand in de oogen gestrooid”, zoo staat er.

De Laterdaagsche Kerk, die in de afgeloopen eeuw zendingen heeft gesticht door heel de wereld heen, mag die in Holland (die bijna 70 jaar heeft bestaan) niet de „Nederlandsche” noemen! En nu de drukker, om het eentonige van zijn zetwerk wat te breken, een gedeelte met een ietwat kleinere letter gezet heeft, nu is dat „der goegemeente zand in de oogen gestrooid”! Dat heet, in zuiver Hollandsch, spijkers op laag water zoeken.

Dan gaat onze dominee ons verweer bespreken. Willekeurig, natuurlijk. Het voornaamste laat hij weg en bespreekt alléén wat in zijn kraam te pas komt. En dat noemt hij „Een Antwoord”. Sedert is er ook nog een tweede „Antwoord” verschenen en wel in het nummer van 3 Mei. Het is maar kort, zoodat wij het hier in zijn geheel kunnen overnemen:

„Ik dien een kleine rectificatie toe te voegen aan het Antwoord (zie Kerkbeurtenblad 5 April '30), dat ik den heer Frank I. Kooyman, Zendingenleider te Rotterdam van de Mormonenkerk, gaf. Daarin kwam ook voor: „Voorts wraakt hij Ds. M. H. v. d. Valk als schrijver over de Mormonen. Dat hij nooit in Utah is geweest...” Ik liet hierop volgen: „Ook dat kan ik laten rusten...” — Ik ontvang echter een schrijven van Ds. M. H. v. d. Valk, waarin hij mededeelt, dat hij er „voor de eerste maal in het najaar van 1897 was”; iets wat de heer Kooyman in zijn brief pertinent heeft ontkend. Dit zal Ds. v. d. Valk zeker zelf wel het beste weten. Hiermede vervalt dan opnieuw één van de argumenten, door den Mormonenleider gebruikt. H. Bakker.”

Ha! Dominee v. d. Valk! Het komt ons voor dat wij dien naam meer gehoord hebben. Wij slaan enkele aantekeningen op en lezen o.a.:

„Er leeft in ons goede vaderland een predikant, wiens huwelijksleven gansch niet onbesproken bleef, en die zich later geroepen gevoelde om als St. Joris den draak van het onzedelijke Mormonisme te verslaan.

„Natuurlijk worden zulke strijders niet au serieux genomen door wel-denkenden.....” „Eenheid”, 2 April 1925, bl. 199.

En dit: „Ds v. d. Valk, de schrijver van anti-Mormoonsche boeken, die tevens anti-Mormoonsche lezingen heeft gehouden, erkent tegenover een onzer zendelingen, Ouderling Cornelis Zappé, in tegenwoordigheid van Br. Grotepas en anderen, dat hij (Ds v. d. Valk) nooit in Utah geweest is”.

Die laatste aantekening heeft wellicht in de oogen van Ds Bakker niet veel waarde. Wij wijzen er Ds. v. d. Valk alleen maar even op.

Er is echter bewijsmateriaal in v. d. Valks geschriften: „inwendig bewijs”. Wij slaan even op: De Profet der Mormonen Joseph Smith Jr. De Utah-Nederlander heeft dezen „wetenschappelijken” schrijver indertijd aan de kaak gesteld waar hij een uitdaging deed aan de leiders der Kerk (bl. 237) om foto’s te nemen van zekere mummiekisten, die in den tempel te Salt Lake City bewaard werden, volgens v. d. Valk. Bezoekers van het tempelplein begaan zoo’n flater niet. Die worden beter ingelicht. In een boekje van lateren datum (De Mormonen, blz. 47) herstelt v. d. Valk zijn reuzefout, maar toch schrijft hij frischweg in De Nieuwe Haagsche Courant van 6 April 1930 v.v.: „Sedert dit geschreven werd, 12 Jan. 1922, is van Mormoonsche zijde op geen enkele aanklacht geantwoord, wat den wijze voldoende zij”.

Wij herinneren ons hoe de „Nieuwe Haagsche Courant” indertijd geweigerd heeft een artikel van onze hand op te nemen.

En wij herinneren ons ook hoe indertijd Dr. D. Schermers, de geneesheer-directeur van het Christelijk Sanatorium (door Dr. J. C. de Moor in den arm genomen bij een bespreking van v. d. Valks boek) schreef:

„Naar het mij voorkomt heeft de Heer v. d. Valk zich op glad ijs gewaagd, toen hij in het derde hoofdstuk van zijn boek ook een artikel schreef over Smith als psychopaat(h)”. Als psychiater maakte hij ernstig bezwaar tegen de door v. d. Valk gestelde diagnosen, die „getuigen van groote oppervlakkigheid”. („De Heraut”, 11 Dec. 1921).

Dit echter maar in het voorbijgaan. Wij hebben meer inwendig bewijs. En sterker.

Van der Valk beweert dat hij er (in Utah) „voor de eerste maal in het najaar van 1897 was”. Op blz. 244 van zijn lijvig boek zegt hij:

„De aanstaande Mormonen worden in het Endowment House ontkleed, gewasschen en gezalfd.”

Het Endowment House werd in 1889 gesloopt (Essentials in Church History, Joseph Fielding Smith, blz. 581) maar v. d. Valk laat er acht jaren later nog plechtigheden in geschieden, neen sterker: 32 jaren later nog! Een anachronisme, dat met geen mogelijkheid goed te praten is.

De „Nieuwe Haagsche Courant” rapporteerde indertijd v. d. Valk (ik heb het krantuitknipsel in Amerika ontvangen, maar heb het hier op zending niet bij mij): „Toen ik in Amerika was, mocht ik niet in het Endowment House.....”.

Hij was er, zegt hij thans, voor de eerste maal in het najaar van 1897. Neen, neen, hij mocht niet in een reeds acht jaar gesloopt huis!

Wat zegt U nu van Uw getuige, Ds. Bakker?

Vindt U aanleiding voor een tweede rectificatie?

FRANK I. KOOYMAN.

DE GEEST VAN HET EVANGELIE.

Drie jaar nadat de Kerk gesticht was, werd de eerste hooge raad gevormd om alle zaken van geschil te hooren tusschen leden der Kerk die recht en billijkheid gehandhaafd wenschten te zien, en om uitspraak te doen volgens de beginselen der eeuwige rechtvaardigheid. Een van de oogmerken van den Profeet Joseph Smith was, rechtsgedingen onder de heiligen te voorkomen. Het was zijn verlangen dat de uitdrukking „broederen” méér wezen zou dan louter een begroetingswoordje. Hij begreep dat daar waar geloofseenheid is, daar tevens geesteseenheid zijn zal en dat daar waar twist en misverstand heerschen tusschen enkelingen, daar hunne getuigenissen van de waarheid verzwakt worden en zij geneigd zouden zijn om af te vallen. „Daarom zijn onder U vele zwakken en zieken, en velen slapen” (1 Cor. 11 : 30).

Het Evangelie van Christus is een Evangelie van verdraagzaamheid, van naastenliefde, en als de menschen wilden leven volgens de wetten Gods en de raadgevingen der Priesterschap opvolgen, zouden er geen Kerkelijke of wereldlijke rechtbanken noodig zijn. Dan zouden zij boven menschenwetten verheven zijn. Feitelijk is

de wet gemaakt voor de wettelozen en ongehoorzamen, niet voor de goeden, de wijzen, de rechtvaardigen en deugdzaam. Wetten worden gemaakt voor het handhaven van den vrede, niet om wanorde te scheppen. Doch, daar wij menschelijk zijn en menselijke driften in ons hebben, vooroordeel en bovenal zelfzucht, ontstaan er oneenigheden in ons midden, die beslecht moeten worden. Voor alle gevallen van dien aard is er een bepaalde wijze van handelen. Elk afzonderlijk geval moet volgens zijn eigen verdiensten behandeld worden in den geest der Christelijke naastenliefde. En die geest gebiedt dat er niets gedaan zal worden dat de vlam van ontevredenheid of toorn zal aanwakkeren.

Het gebeurt niet onzelden dat zaken van het geringste gewicht te berde gebracht worden, heel onoordeelkundig, in eene plaatselijke Priesterschapsvergadering en daar besproken en uitgeplozen totdat de heele vertakking er over praat. Die manier van doen schaadt de goede zaak enorm. Kerkleden vervreemden van elkander en een breuk, die zeer gemakkelijk had kunnen geheeld worden, wordt verbreed. Zoo'n onverstandige handelwijze is meermalen de oorzaak van afval geweest.

Priesterschapsvergaderingen worden gehouden voor het hooren van rapporten, het ontvangen van instructies en het afhandelen der noodige zaken betreffende de gemeente of vertakking. Het hooren van rapporten beteekent niet: lucht te geven aan persoonlijke grieven, laster te verspreiden of iemands goeden naam door het slijk te sleuren. Sommige mannen denken dat ze in de Priesterschapsvergadering kunnen klagen over plichtsverzuim van vrouw en kinderen; iets wat een man strikt voor zich dient te houden. Anderen maken van de gelegenheid gebruik om over de gebreken van medeleden te praten. Die verliezen heelemaal uit het oog dat zulke zaken opgebracht dienen te worden voor de huisbezoekleeraars en — als het kerkelijke tucht betreft — eerst voor een presideerende ambtenaar: den gemeentepresident of districts-president en niet voor de Priesterschapsvergadering. De leeraars zijn er om alle verbittering uit den weg te ruimen, alle wrijving die er vast en zeker ontstaan zou als maar alles aan de groote klok gehangen werd. In de 42ste afdeeling van de Leer en Verbonden, gegeven twee jaar voor het organiseeren van den hoogen raad, wordt den heiligen uitdrukkelijk gezegd, dat zij die de landswetten overtreden, aan de landswetten overgeleverd moeten worden, maar „indien uw broeder of zuster u ergert, gij zult hem of haar alleen met u nemen; en indien hij of zij belijdt, zoo zult gij verzoend worden. Indien iemand in het verborgen ergert, die zal in het verborgen bestraft worden, opdat die de gelegenheid moge hebben, in het verborgen, tegen hem of haar die beleedigd is, en tot God te belijden, opdat de gemeente niet schandelijk van dien persoon moge spreken. En aldus zult gij in alle dingen handelen” (verzen 88, 92 en 93).

De geest van het Evangelie doet ons onzen broeder of zuster beschermen, maar nimmer goddeloosheid door de vingers zien; doet ons den zondaar vergeven, maar nooit de overtreding oogluikend toelaten. De grondslag van alle tucht is broederlijke liefde. Dit is een der groote gaven die de heiligen dienen aan te kweken in hunne harten, want waar broederlijke liefde heerscht, wordt de geest van vitten, van haat en nijd, de geest die tot twisten en rechtsgedingen voert, nimmer gevonden. Het is beter een weinig ongelijk te lijden, dan een twistgeding aan te gaan met een broeder en den geest van het Evangelie te verliezen. Het staat als een paal boven water, dat een tekort aan broederlijke liefde een tekort aan geloof meebrengt en zodoende velen de keurigste hemelzegeningen misloopen. De macht van het Priesterschap is heilig, en meermalen wordt deze macht krachteloos gemaakt door het dwaselijk uitkramen van anderer zwakheden, want zonder geloof in den persoon die de bediening verricht, is ons geloof in de plechtigheid maar al te vaak heel gering. Het ambt dient altijd geëerd te worden en bij de ambtsuitoefening dient de mantel der liefde den ambtsdienaar te dekken, zoodat hij alle rechten en zegeningen van zijn Priesterschap ten volle genieten moge.

Men vertelt van Johannes, den geliefde, dat toen hij tot op zeer hoogen ouderdom te Efeze woonde, en slechts met moeite naar de kerk gedragen kon worden in de armen der discipelen, en slechts weinig spreken kon, hij niet meer placht te zeggen in de bijeenkomsten dan dit: „Kinderkens, hebt elkander lief”. De discipelen en vaders, die er moede van werden altijd maar weer dezelfde woorden te hooren, zeiden: „Meester, waarom zegt gij dit altijd?” „Het is het gebod des Heeren”, was zijn waardig antwoord, „en als dit alleen maar nageleefd wordt, is het voldoende”.

Millennial Star, 18 Febr. 1904.

PRIESTERSCHAPSVERGADERING.

6 Mei en 13 Mei. Onderwerp: Priesterschap en het Heilig Avondmaal.

1. De belofte om Zijne geboden te onderhouden.
2. De Tien Geboden nog van kracht. Behandel ze een voor een.
3. Het bekeeringsgebod.

„Bekeering wordt veel te vaak beschouwd als een beginsel dat alleen doopcandidateen moeten gehoorzamen, terwijl het naar waarheid een beginsel is waarmede niet alleen de niet-leden, maar wel degelijk ook alle leden der Kerk van Christus te maken hebben. Geen dag dient voorbij te gaan zonder bekeering in een of ander opzicht. Wij doen iets, denken iets, zeggen iets dat beter ongedaan, ongedacht, onuitgesproken ware gebleven. Of misschien

blijft er iets ongezegd of ongedaan, dat beter ware geweest voor ons en voor de wereld als het niet verzuimd was. Als, daarom, bekeering een afkeeren is van wat niet zoo goed is tot wat beters, is het een beginsel dat dagelijks, neen ieder uur in toepassing gebracht kan worden."

4. Andere geboden: (a) Het Woord van Wijsheid; (b) 13e Geloofsartikel.

5. De twee groote geboden waaraan „hangt de gansche wet en de profeten" (Math. 22 : 35-40).

20 Mei: Onderwerp: Het Heilig Avondmaal (vervolg).

Onwaardiglijk nuttigen. „Die onwaardiglijk eet en drinkt, die eet en drinkt zich zelve een oordeel" (1 Cor. 11 : 29). Valsche schijn, onoprechtheid, schijnheiligheid, vormelijkheid, oneerbiedigheid, ongehoorzaamheid; aan dat alles en aan meer nog kan men zich schuldig maken als men het Avondmaal onwaardiglijk nuttigt. Het loopt uit op karakterverzwakking en geloofsverlies.

27 Mei. Open.

DE WERELDOORLOG IN CIJFERS.

Naarmate de groote catastrofe, die in de jaren 1914—1918 de wereld heeft geteisterd, wat duidelijker te overzien valt, komt ook met steeds schrijnender scherpte aan den dag, welk een enorme verspilling aan geld en goed, aan menschenlevens en menschenkrachten de oorlog is. De volgende cijfers zijn in dat opzicht veel-beteekenend.

De directe kosten van den wereldoorlog hebben bedragen 1500 milliard gulden. Dat is 90.000 gulden ieder uur sinds Christus' geboorte; dertien millioen registerton aan handelsschepen werden tot zinken gebracht, hetgeen gelijk is aan 3250 schepen van 4000 ton elk. Hun waarde wordt op 10 milliard gulden geraamd. De waarde der verwoeste gebouwen, industrieele bedrijven, openbare werken e.d. wordt op ongeveer 30 milliard gulden geschat.

En wat de menschen betreft: aan het einde van den oorlog, die 1561 dagen heeft geduurd, stonden ongeveer 30 millioen man gewapend tegenover elkaar, en het dubbele aantal werd in den oorlog gemobiliseerd.

Op het „veld van eer" stierven bijna 10 millioen menschen d.i. gemiddeld 6400 per dag en vier mannen per minuut. Vermoedelijk verdwenen zijn drie millioen soldaten. Dertien millioen niet-militairen zijn ten gevolge van den oorlog gestorven. Twintig millioen soldaten werden in den oorlog zwaar gewond: drie millioen werden krijgsgevangen gemaakt. Negen millioen kinderen werden tot oorlogsweezen gemaakt, vijf millioen vrouwen tot oorlogswedu-

wen. Als vluchtelingen werden tien millioen menschen van hun woonsteden verdreven.

Indien gedurende zeventig jaar elken dag een schip met 1000 menschen tot zinken werd gebracht, eerst dan zou men een cijfer krijgen gelijk aan het aantal slachtoffers van den wereldoorlog.

In arbeid omgezet zouden de in den oorlog verspilde menschelijke krachten vertegenwoordigen den arbeid van een millioen arbeiders met een 44-urige werkweek gedurende niet minder dan 3000 jaren!

Wat de oorlog aan een land kost heeft de Britsche minister van Financiën, Snowden, onlangs eens uiteengezet en wel voor wat Engeland betreft. Groot-Brittannië heeft aan den wereldoorlog ongeveer 125 milliard gulden ten koste gelegd, afgezien van het verlies aan arbeidskrachten. Die gewonnen oorlog legde op Engeland een schuld van ruim 80 milliard gulden. Voor rente en aflossing daarvan moeten de belastingbetalers per jaar 4200 millioen gulden opbrengen, of per dag bijna 12 millioen, en per minuut ruim 7200 gulden. En als men hierbij voegt de millioenen, die elk jaar voor leger en vloot en pensioenen moeten worden betaald, dan komt men tot de conclusie, dat drie kwart der Engelsche belastingen moet worden gebruikt om vroegere oorlogen te betalen en toekomstige voor te bereiden, aldus Snowden.

De meedoogenlooze cijfers wijzen voorts uit, dat het met de ontwapening na de groote catastrofe niet snel is gegaan. Integendeel. De wereld beschikte in 1913 over 20 millioen geoefende soldaten en thans, in 1930 over 30 millioen. In 1929 bedroegen de gezamenlijke oorlogsbegrotingen elf milliard gulden, waarvan 60 % ten laste der Europeesche begrotingen kwam. Er stonden in dat jaar 6½ millioen soldaten onder de wapenen en alleen in Europa waren er 8800 oorlogsvliegtuigen gevechtsklaar.

ZENDINGSNIEUWS.

De Groote O. O. V. Conferentie.

Andermaal noemen wij de komende groote conferentie der Onderlinge Ontwikkelings Vereenigen: te Rotterdam, 5, 6, 7, 8 en 9 Juni. Door heel ons land is men aan het voorbereiden.

De Zondagmiddagsamenkomst, de Zondagavonddienst en de Maandagavond-bijeenkomst zullen in het Nutsgebouw, Oppert 81, plaats hebben, de andere allemaal in onze eigen zaal, St. Janstraat 15. Maandag op den dag sportvermaak op „Vreelust”.

De Zondagavonddienst zal, strikt gesproken, geen O. O. V. samenzijn wezen, want dan houdt het Rotterdamsche District zijn halfjaarlijksche Conferentie. Maar zooals dat verleden jaar ook geschied is, zal deze bijeenkomst zich heel geschikt aanpassen aan het feest onzer jongelieden.

Pinksterviering, O. O. V.-jaarfeest, Districts Conferentie — een drievoudig jubelgebeuren!

Groninger Conferentie.

President John A. Widtsoe verkeerde in de onmogelijkheid de Groninger Conferentie — op 11 Mei belegd — bij te wonen. Hij stelde voor, dat wij onzen gang zouden gaan: de conferentie houden en dan later een inwijdingsdienst te beleggen. Het is echter besloten er liever maar één geestelijk feest van te maken. En zoo wordt deze conferentie verdaagd tot op nader aan te kondigen datum.

Zondagsschoolwerk.

De „Instructor” is nog niet aangekomen (misschien vertraagd door het Eeuwfeest?) en zodoende zullen wij het opzegmateriaal voor Juni pas in ons volgende nummer geven. Op 25 Mei wordt in onze zending het herstellen van het Aäronische Priesterschap herdacht en de toespraakjes van 2½ minuut kunnen daarop betrekking hebben:

1. Hoe het Aäronische Priesterschap teruggebracht werd.
2. Wat de dragers van het Aäronische Priesterschap kunnen doen.

Lofwaardige Jubelnummers.

Onze felicitatie aan de Utah-Nederlander (en dat is meteen aan de Associated Newspapers te Salt Lake City) met de keurige en degelijke Eeuwfeest-uitgave, die ons onlangs bereikte.

Ook andere feestnummers verdienen vermelding: De Millennial Star (Liverpool), de Liahona (Independence, Missouri), de Honolulu Advertiser (Hawaii) — om de meest uitblinkende te noemen — elk op eigen wijze een waardige en aantrekkelijke bijdrage tot, en aandenken aan, het Eeuwfeest der Kerk.

Overleden.

GERRITSEN — Te Salt Lake City, Utah, is den 7den Januari j.l. overleden zuster Adriana Gerritsen, geboren de Waal, echtgenoot van Jacobus Gerritsen, in den ouderdom van 67 jaren. Zuster Gerritsen werd den 11den Maart 1862 hier te lande geboren (in Zeeland, als wij ons niet vergissen) en heeft jarenlang te Rotterdam gewoond, alwaar zij ook het Evangelie omhelsd heeft. Dertien jaar geleden verhuisde zij naar de Vereenigde Staten en vestigde zich te Tooele, Utah. Haar leeftijd belette haar zich de Engelsche taal machtig te maken, maar haar oprechtheid en opgeruimdheid, zoo melden de plaatselijke Amerikaansche bladen, brachten haar een wijden vriendenkring. Vijftig jaar lang was zij een zeer getrouw lidmate der Kerk.

Kerkgeschiedschrijver overleden.

Uit Salt Lake City wordt bericht dat aldaar drie weken geleden overleden is de assistent-Kerkgeschiedschrijver Junius F. Wells, in den ouderdom van 76 jaar. Reeds op 17-jarigen leeftijd promoveerde hij van de Universiteit van Deseret en ging hij op zending naar Engeland. Met verschillende Kerkelijke leiders, o.a. President George A. Smith (toentertijd een der raadgevers van President Brigham Young) en President Lorenzo Snow, maakte hij een reis naar het Heilige Land, waar zij op den Olijfberg een toewijdingsdienst hielden. Op 20-jarigen leeftijd werd hij door President Young aangesteld om de Jongelings Onderlinge Ontwikkelings Vereeniging in het leven te roepen, een taak waarvan hij zich met groote nauwgezetheid en buitengewone bekwaamheid kweet. Tevens was hij de oprichter van de Contributor, die later opgevolgd werd door de nu zoo goed bekende Improvement Era.